

**LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH
PLANOWANYCH DO DOFINANSOWANIA
ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W KATOWICACH NA 2024 ROK**

Katowice, czerwiec 2023 roku

**LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH
PLANOWANYCH DO DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO
FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH
NA 2024 ROK**

Zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 126 /2023 z dnia 16.06.2023 roku

- I. **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, działając na podstawie art. 400a ust. 1 pkt 2, 2a, 5-9a, 11-22 i 24-42 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz.U. z 2022 roku, poz. 2556, z późn. zm.) wspomaga osiągnięcie celów środowiskowych województwa śląskiego, przeznaczając środki finansowe na realizację następujących przedsięwzięć priorytetowych w roku 2024:**

<u>OBSZAR PRIORYTETOWY</u>		<u>PRZEDSIĘWZIĘCIA</u>
1.	Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna:	Tabela nr 1
1.1.	<i>Ochrona wód (OW)</i>	<i>Tabela nr 1.1.</i>
1.2.	<i>Gospodarka wodna (GW)</i>	<i>Tabela nr 1.2.</i>
2.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi:	Tabela nr 2
2.1.	<i>Gospodarka odpadami (OZ)</i>	<i>Tabela nr 2.1.</i>
2.2.	<i>Ochrona powierzchni ziemi (TP)</i>	<i>Tabela nr 2.2.</i>
2.3.	<i>Rolnictwo ekologiczne (RE)</i>	<i>Tabela nr 2.3.</i>
3.	Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem:	Tabela nr 3
3.1.	<i>Ochrona atmosfery (OA)</i>	<i>Tabela nr 3.1.</i>
3.2.	<i>Ochrona przed hałasem (HA)</i>	<i>Tabela nr 3.2.</i>
4.	Ochrona przyrody (OP)	Tabela nr 4
5.	Edukacja ekologiczna (EE)	Tabela nr 5
6.	Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska (NZ)	Tabela nr 6
7.	Zarządzanie środowiskowe w regionie:	Tabela nr 7
7.1.	<i>Opracowania i ekspertyzy (ZS)</i>	<i>Tabela nr 7.1.</i>
7.2.	<i>Monitoring środowiska (MO)</i>	<i>Tabela nr 7.2.</i>
7.3.	<i>System kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska (KO)</i>	<i>Tabela nr 7.3.</i>
8.	Profilaktyka zdrowotna (MN)	Tabela nr 8

II. Długoterminowe cele środowiskowe Województwa Śląskiego* do 2024 roku:

1. *Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych.*
2. *Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami.*
3. *System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.*
4. *Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.*
5. *Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.*
6. *Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.*
7. *Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.*
8. *Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.*
9. *Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.*
10. *Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach.*
11. *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.*

*wg "Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024".

III. Pierwszeństwo w dofinansowaniu mają zadania wspierane środkami Unii Europejskiej lub innymi środkami zagranicznymi.

IV. Działania Funduszu realizowane są z uwzględnieniem celów horyzontalnych, obejmujących:

1. Wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych Polski jako członka Unii Europejskiej.
2. Dążenie do efektywnego wykorzystania środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.
3. Wspomaganie zadań zapisanych w gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych planach i programach ochrony środowiska.
4. Wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawa efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym, niskoemisyjności gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobiegania powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska, przeciwdziałanie marnowaniu żywności.
5. Promowanie zachowań ekologicznych, edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Tabela nr 1. Ochrona wód, adaptacja do zmian klimatu i gospodarka wodna

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania, poprawa gospodarki wodno-ściekowej oraz adaptacja do zmian klimatu
Tabela nr 1.1. OCHRONA WÓD (OW)	
OW 1. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochrona wód ujmowanych do celów pitnych	OW 1.1. Inwestycje zgodne z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz Planami gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy.
	OW 1.2. Inwestycje z zakresu gospodarki ściekowej, dofinansowane ze środków zagranicznych.
	OW 1.3. Budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych na terenie aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000.
	OW 1.4. Budowa lub modernizacja sieci kanalizacji w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000.
	OW 1.5. Budowa oczyszczalni przydomowych, systemów kanalizacji oraz podłączeń budynków do kanalizacji.
	OW 1.6. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków przemysłowych lub bytowych oraz systemów odprowadzania ścieków.
	OW 1.7. Budowa i modernizacja obiektów gospodarki osadowej w zakresie przeróbki osadów ściekowych z oczyszczania ścieków komunalnych.
	OW 1.8. Inwestycje związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach, wodach opadowych, roztopowych lub ze źródeł rolniczych, a zwłaszcza substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz właściwym utrzymaniem systemów odprowadzania ścieków.

Tabela nr 1.2. GOSPODARKA WODNA (GW)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
GW 1. Adaptacja do zmian klimatu, przeciwdziałanie suszy oraz skutkom klęsk żywiołowych	GW 1.1. Uzupelnienie w sprzęt przeciwpowodziowy Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Wojewódzkiej Policji, wojewódzkich lub powiatowych magazynów przeciwpowodziowych.
	GW 1.2. Inwestycje w zakresie dostosowania do zmian klimatu, przeciwdziałania suszy oraz ograniczenia zużycia wody.
	GW 1.3. Inwestycje z zakresu gospodarki wodnej, dofinansowane ze środków zagranicznych.
GW 2. Likwidacja skutków powodzi	GW 2.1. Usuwanie skutków powodzi w urządzeniach wodnych, brzegach rzek lub potoków oraz urządzeniach ochrony środowiska.
GW 3. Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w gospodarce wodnej	GW 3.1. Wsparcie inwestycji hydroenergetycznych.
GW 4. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia	GW 4.1. Inwestycje z zakresu gospodarki wodnej, dofinansowane ze środków zagranicznych.
	GW 4.2. Wymiana sieci wodociągowych azbestowo-cementowych i ołowianych wraz z wykonaniem przyłączy.
	GW 4.3. Wymiana zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody.
	GW 4.4. Zaopatrzenie w wodę do celów pitnych: <ul style="list-style-type: none"> – budowa urządzeń wodociągowych na terenach nie objętych zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę, na których działają bądź są budowane sieci kanalizacji sanitarnej; – budowa lub modernizacja urządzeń wodociągowych w przypadku niewłaściwej jakości wody do picia; – budowa lub modernizacja urządzeń w celu zapewnienia dostaw wody pitnej w przypadku niewystarczającej ilości wody.
	GW 4.5. Modernizacja, budowa stacji uzdatniania wody, ujęć wody wraz z urządzeniami w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pitnej.

Tabela nr 2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Tabela nr 2.1. GOSPODARKA ODPADAMI (OZ)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów, wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym
OZ 1. Ograniczanie obciążenia środowiska odpadami	<p>OZ 1.1. Inwestycje zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.</p> <p>OZ 1.2. Inwestycje pozwalające na zapobieganie powstawaniu odpadów lub przygotowanie ich do ponownego użycia lub umożliwiające recykling, odzysk, unieszkodliwianie odpadów.</p> <p>OZ 1.3. Pokrywanie kosztów zagospodarowania odpadów z wypadków, zgodnie z obowiązkiem ustawowym.</p> <p>OZ 1.4. Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska odpadami.</p> <p>OZ 1.5. Inwestycje z zakresu gospodarki odpadami, dofinansowane ze środków zagranicznych.</p> <p>OZ 1.6. Zakup sprzętu specjalistycznego – maszyn i pojazdów komunalnych służących realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami.</p>
OZ 2. Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska unieszkodliwiania odpadów	<p>OZ 2.1. Budowa, rozbudowa i modernizacja składowisk odpadów w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.</p> <p>OZ 2.2. Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu.</p> <p>OZ 2.3. Likwidacja zagrożeń środowiskowych powodowanych zdeponowaniem niebezpiecznych odpadów.</p> <p>OZ 2.4. Zamykanie składowisk odpadów.</p> <p>OZ 2.5. Likwidacja mogilników i magazynów przeterminowanych środków ochrony roślin oraz „dzikich wysypisk”.</p>

Tabela 2.2. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (TP)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi
TP 1. Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych	TP 1.1. Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych.
	TP 1.2. Zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi, dofinansowane ze środków zagranicznych.
	TP 1.3. Remediacja zdegradowanego terenu poprzez oczyszczanie gleby, ziemi lub wód gruntowych, oraz ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w glebie, ziemi lub wodach.

Tabela 2.3. ROLNICTWO EKOLOGICZNE (RE)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Wspieranie działań w zakresie rolnictwa ekologicznego
RE 1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo	RE 1.1. Wapnowanie gleb zakwaszonych na skutek zanieczyszczenia środowiska.

Tabela nr 3. Ochrona atmosfery i ochrona przed hałasem

Tabela nr 3.1. OCHRONA ATMOSFERY (OA)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Poprawa jakości powietrza oraz ograniczenie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Działania na rzecz transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.
OA 1. Zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”, zwiększenie efektywności energetycznej wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii	<p>OA 1.1. Wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu lub użytkowania energii.</p> <p>OA 1.2. Budowa lub zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie.</p> <p>OA 1.3. Budowa i modernizacja systemów redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych.</p> <p>OA 1.4. Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych.</p> <p>OA 1.5. Termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego.</p> <p>OA 1.6. Instalacje do produkcji paliw niskoemisyjnych lub biopaliw.</p> <p>OA 1.7. Wymiana autobusów komunikacji miejskiej na autobusy zeroemisyjne* oraz pojazdów używanych jako pojazdy uprzywilejowane lub pojazdów służących przeprowadzaniu kontroli bezpieczeństwa, z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym lub elektrycznym. *– zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych</p> <p>OA 1.8. Inwestycje z zakresu ochrony atmosfery, dofinansowane ze środków zagranicznych.</p> <p>OA 1.9. Budowa infrastruktury ładowania drogowego transportu samochodowego.</p> <p>OA 1.10. Zakup samochodów elektrycznych.</p> <p>OA 1.11. Inwestycje z zakresu ochrony atmosfery realizowane w ramach wspólnych programów z NFOŚiGW.</p>
OA 2. Wspieranie odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii	OA 2.1. Wdrażanie programów lub projektów z zastosowaniem odnawialnych lub alternatywnych źródeł energii.

Tabela nr 3.2. OCHRONA PRZED HAŁASEM (HA)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska
HA 1. Ograniczenie negatywnego wpływu hałasu na mieszkańców i środowisko	HA 1.1. Działania zmierzające do zmniejszenia uciążliwości hałasu drogowego.

Tabela nr 4. Ochrona przyrody (OP)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej
OP 1. Rozwój systemu obszarów chronionych w województwie śląskim i ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo	OP 1.1. Działania związane z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujących w rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu, użytkach ekologicznych, stanowiskach dokumentacyjnych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, w tym wdrażanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych.
	OP 1.2. Ochrona parków wpisanych do rejestru zabytków i parków o charakterze regionalnym.
	OP 1.3. Ochrona pomników przyrody, ochrona obiektów przyrody nieożywionej.
	OP 1.4. Rozwój ogrodów botanicznych.
	OP 1.5. Działania na rzecz utrzymania i poprawy właściwego stanu ochrony populacji gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, dla których ochrony wyznaczono specjalne obszary ochrony ptaków oraz obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000.

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
OP 2. Ochrona i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności, w tym działania na rzecz ochrony roślin lub zwierząt zagrożonych, w ich naturalnych siedliskach	OP 2.1. Ochrona i rehabilitacja zagrożonych rodzimych gatunków zwierząt lub roślin.
	OP 2.2. Rehabilitacja zwierząt dziko żyjących, w ośrodkach rehabilitacyjnych.
	OP 2.3. Ochrona cennych przyrodniczo biotopów o dużej bioróżnorodności, w szczególności torfowisk, muraw kserotermicznych i zarośli śródpolnych.
	OP 2.4. Zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.
OP 3. Zapobieganie występowaniu zagrożeń w lasach	OP 3.1. Ochrona przeciwpożarowa w lasach.
OP 4. Naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym	OP 4.1. Naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym spowodowanych nadzwyczajnymi zagrożeniami: wichurami, pożarami, gradobiciem, powodziami i okiścią.
	OP 4.2. Eliminacja stanowisk obcych gatunków inwazyjnych, zagrażających zdrowiu.
OP 5. Zadrzewienia i zakrzewienia	OP 5.1. Zakładanie mini ogrodów botanicznych, mini arboretów przy placówkach, w których prowadzona jest edukacja ekologiczna.
	OP 5.2. Tworzenie nowych miejsc zieleni publicznej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela nr 5. Edukacja ekologiczna (EE)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Podniesienie świadomości ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju
EE 1. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży	<p>EE 1.1. Realizacja warsztatów, organizowanych na terenie województwa śląskiego, przez jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu edukacji ekologicznej.</p> <p>EE 1.2. Wspieranie ośrodków edukacji ekologicznej, organizacji realizujących programy edukacji ekologicznej poprzez zakup pomocy dydaktycznych i drobnego sprzętu.</p> <p>EE 1.3. Polepszenie warunków nauczania poprzez utworzenie w placówkach oświatowych lub ich terenie pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych.</p>
EE 2. Wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego	EE 2.1. Doposażenie uczelnianych laboratoriów na kierunkach kształcenia i specjalizacjach związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną.
EE 3. Edukacja ludzi dorosłych	<p>EE 3.1. Seminaria, sympozja i konferencje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p> <p>EE 3.2. Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi.</p>
EE 4. Propagowanie działań proekologicznych, podnoszenie powszechnej świadomości ekologicznej	EE 4.1. Programy edukacji ekologicznej, kampanie i akcje edukacyjno – informacyjne, w tym przedsięwzięcia związane z obchodami świąt ekologicznych.
EE 5. Udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska	<p>EE 5.1. Cykliczne upowszechnianie zasady zrównoważonego rozwoju poprzez media.</p> <p>EE 5.2. Jednorazowe publikacje propagujące ochronę środowiska i gospodarkę wodną.</p> <p>EE 5.3. Oznakowanie ścieżek dydaktycznych przyrodniczych i ekologicznych.</p>

Tabela nr 6. Zapobieganie poważnym awariom i zagrożeniom środowiska (NZ)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków. Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych.
NZ 1. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii	NZ 1.1. Tworzenie warunków do przeciwdziałania poważnym awariom.
NZ 2. Likwidacja skutków zagrożeń środowiska, w tym poważnych awarii	NZ 2.1. Usuwanie skutków zagrożeń środowiska, w tym poważnych awarii poprzez doposażenie służb ratowniczych.

Tabela nr 7. Zarządzanie środowiskowe w regionie

Tabela nr 7.1. OPRACOWANIA I EKSPERTYZY (ZS)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie
ZS 1. Tworzenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego w województwie	ZS 1.1. Opracowanie programów i systemów zarządzania środowiskowego w województwie.
ZS 2. Opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej	ZS 2.1. Opracowanie programów ochrony i kształtowania środowiska, zgodnie z zasadami ekorozwoju.
ZS 3. Opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej	ZS 3.1. Opracowanie systemu rozwoju i funkcjonowania obszarów (przestrzeni) chronionych, w tym opracowanie waloryzacji i inwentaryzacji przyrodniczych, wykonywanych na potrzeby kształtowania wojewódzkiego systemu obszarów chronionych.
	ZS 3.2. Opracowanie programu odtworzenia i utrzymania wartości przyrodniczych i kulturowych na obszarach chronionych, w tym opracowanie baz danych i dokumentacji do planów ochrony parków krajobrazowych, rezerwatów.
	ZS 3.3. Opracowanie dokumentacji do planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów NATURA 2000.
	ZS 3.4. Opracowanie planów urządzania lasu lub uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych.
	ZS 3.5. Opracowywanie audytów krajobrazowych.
ZS 4. Opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy	ZS 4.1. Opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej istotne z punktu widzenia poprawy stanu środowiska województwa śląskiego, w tym w zakresie zadań dofinansowanych ze środków zagranicznych.

Tabela nr 7.2. MONITORING ŚRODOWISKA (MO)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny: Systemowe, stałe badania i oceny stanu środowiska	
MO 1. Wspieranie regionalnej sieci Państwowego Monitoringu Środowiska	MO 1.1. Monitoring środowiska wynikający z Programu Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego.
MO 2. Wspieranie systemów kontrolnych i pomiarowych stanu środowiska	MO 2.1. Zakup urządzeń pomiarowych wykorzystywanych przez instytucje w zakresie uprawnień kontrolnych.
MO 3. Stworzenie systemu upowszechniania i udostępniania informacji o stanie środowiska	MO 3.1. Opracowanie informacji o stanie środowiska. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska. Tworzenie baz danych o zanieczyszczeniach.

Tabela nr 7.3. SYSTEM KONTROLI WNOŠZENIA OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA (KO)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny: Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	
KO 1. Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska	KO 1.1. Opracowania analiz i prognoz oraz doposażenie w sprzęt służący kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska.

Tabela nr 8. Profilaktyka zdrowotna (MN)

Cele operacyjne	Priorytetowe kierunki dofinansowania
Cel strategiczny:	Profilaktyka zdrowotna dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska
MN 1. Profilaktyka specjalistyczna	MN 1.1. Profilaktyka dzieci chorych lub zagrożonych schorzeniami związanymi z zanieczyszczeniem środowiska, realizowana w trakcie wyjazdów.
MN 2. Działania ogólnoprofilaktyczne	MN 2.1. Profilaktyka wraz z edukacją ekologiczną, realizowana w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. zielone szkoły.
	MN 2.2. Profilaktyka wraz z edukacją ekologiczną, realizowana w okresie wakacji.